

תרגיל בית 5 במבוא לתורת החבורות סמסטר א' תש"ף

שאלה 1. מצאו את כל הקוסטים ב- $\mathbb{Z}_{30}/\langle 3 \rangle$. מהו האינדקס של תת-החבורה?

שאלה 2. תהי G חבורה ותהי $H, K \leq G$ תת-חבורות סופיות שלה.

א. הוכיחו שאם $|H| = 77, |K| = 1000$, אז $H \cap K = \{e\}$.

ב. יהי p מספר ראשוני. הוכיחו שאם $|H| = |K| = p$ וגם $H \neq K$, אז $H \cap K = \{e\}$.

שאלה 3 (חזרה לבדידה). תהי G חבורה ויהיו $A, B \subseteq G$ תת-קבוצות שלה. לכל סעיף כתבו פסוק לוגי שקול אך ורק עם כמתים (כמו $\forall$ ו- $\exists$) ושיויונות מן הצורה $xy = zw$ עבור איברים של הקבוצות.

א. $ab = ba$ לכל איבר a של A ואיבר b של B .

ב. $aB = Ba$ לכל איבר a של A .

ג. $AB = BA$ (קבוצה כזו מוגדרת כקבוצת המכפלות איבר-איבר).

נסו למצוא דוגמאות שמראות שיש הבדל בין הסעיפים השונים ומי גורר את מי.

שאלה 4. הוכיחו שאם $H \leq G$, אז $H \triangleleft G$ אם"מ לכל $x, y \in G$, $xy \in H$ אם"מ $yx \in H$.

שאלה 5. נסתכל על החבורה S_4 . נגדיר תת-קבוצה שלה

$$V = \{\text{id}, (1\ 2)(3\ 4), (1\ 3)(2\ 4), (1\ 4)(2\ 3)\}$$

שנקראת חבורת הארבעה של קליין. הוכיחו את הטענות הבאות:

א. $V \triangleleft S_4$ (צ"ל שהיא ת"ח ושהיא נורמלית).

ב. כל חבורה מסדר 4 איזומורפית ל- $\mathbb{Z}_4$ או ל- V (חשיבה על $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_2$ יכולה לעזור).

ג. כל חבורה מסדר 5 ומטה היא אבלית (בפרט V אבלית).

שאלה 6. הפריכו את הטענות השגויות הבאות:

א. כל תת-חבורה נורמלית היא אבלית.

ב. כל תת-חבורה אבלית היא נורמלית.

ג. התמונה של כל הומומורפיזם $f: G \rightarrow H$ היא תת-חבורה נורמלית של H .

ד. אם חבורת המנה G/N סופית ולא טריוויאלית, אז G סופית.

ה. אם חבורת המנה G/N ציקלית ולא טריוויאלית, אז G אבלית.

שאלה 7. נראה שאיזומורפיות בתת־חבורות נורמליות ובחבורות המנה ביחד עדין לא גורר איזומורפיות בחבורה "למעלה".

א. תנו דוגמה לחבורה אבלית G_1 ולחבורה לא אבלית G_2 , שיש להן תת־חבורות נורמליות $H_1 \triangleleft G_1$ ו- $H_2 \triangleleft G_2$, כך שמתקיים $H_1 \cong H_2$ וגם $G_1/H_1 \cong G_2/H_2$. רמז: אפשר למצוא דוגמאות כאלו כבר לחבורות מסדר 6 או 8.

ב. כמו בסעיף הקודם, אבל הפעם נדרוש ששתי החבורות G_1, G_2 הן אבליות ולא איזומורפיות. רמז: אפשר לבחור חבורות מסדר p^2 עבור p ראשוני.

בהצלחה!